

DOMOLJUB

Glasiilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Otopelost.

Kadar telo ne more več vseh strupenih snovi, ki se nabirajo v njem, sproti izločati, začne hirati, propadati, umirati.

Isto je z narodom. Kadar ni več zmožen vedno sproti vreči iz sebe vsega strupa, ki prihaja vanj, začne iti navzdol, propadati telesno, нравno in gospodarsko. In to tem hitreje, čim manjši je narod. Narod, ki nima več odporne sile proti slabemu, ki se mu vceplja je zapisan počasnemu, trpljenja polnemu umiranju.

Človek se boji, da je pri nas to. In če je, je po nas. Zakaj veliki narodi še marsikatero zablodo preneso in prebole, majhen narod tega ni zmožen.

Govorimo jasno!

Narod, ki izgubi vero in нравnost, propade. Zgledov dovolj. Najbolj znana v tem oziru sta grški in rimski narod. Jasno: če ni Boga in odgovornosti v večnosti, potem nimam nobenega dovolj močnega razloga, zakaj ne bi bližnjega izžemal, če mi nese in če ga morem, zakaj ne bi svojim pohotnim strastem stregel, če se mi zdi prijetno, zakaj bi se žrtvoval, če nič od tega nimam, zakaj si ne bi privoščil vsega, če mi tako prija.

Kdor gleda po naših večjih mestih v brezno naravnost protinaravnih grdobij, ki jih počenjajo ljudje, ki so brez vere in brez čuta odgovornosti, mora vzklíkni: Kadar bo večina naroda taka, je po nas.

Z žalostjo pa opazamo, da se naš narod čisto namenoma in po načrtu s satansko zlobnostjo navaja v brezverstvo in nepravnost. Strup se mu vceplja v majhnih in velikih žlicah in žal — reči moramo — naš narod ne kaže več odporne moči in mirno trpi to trovanje, zraven propada dušno, propada telesno in vsled tega propada gospodarsko.

Poglejmo v nekaterih značilnih zgledih:

1. Na šentvitiški šoli pri Ljubljani vzgaja otroke 6. razreda učitelj, ki je moralno popolna propalica. Ne samo, da sam nima nobene vere, tudi v svojih otrokih ne spoštuje verskega prepričanja (kar je tudi velikanska surovost), nadalje je počel z neko služkinjo dejanja, vsled katerih bi že dav-

no spadal v ječo ne pa v šolo. Toda kljub temu, da je stvar splošno znana in s pričami dokazana, kljub temu učitelj še danes »vzgaja« šentvitiške otroke — in jih bo peljal celo na izlet. Stariši svoje otroke še vedno zaupajo takemu človeku, državno pravdnštvo se menda ne gane in šolska oblast molči. Če vse to ni zločin nad otroki, ki so prepuščeni takemu človeku, ki brez dvoma spada v ječo in poboljševalnico, ne pa v šolo, potem ne vemo več, kaj je zločin. In vse to naši stariši in naše oblasti mirno trpe. V otroke se vceplja najgrši strup — toda naši stariši ne čutijo več, naše oblasti se ne zmenijo. — Narod, ki je izgubil odporno silo, stoji pred propadom.

2. V šoli v Krškem so se med učenci Sokoli godile gorostasne reči, umazane, bogokletne razuzdanosti, da se nam opira pero. »Domoljub« je nato opozoril šolske oblasti. Toda nič še nismo slišali, da bi se kaj ukrenilo, stariši pa mirno naprej pošiljajo svoje sinove v tisto propalo družbo. — Narod, ki je otopel in je izgubil odporno silo.

3. V Ljubljani sedi na najvišjem mestu mož, ki živi v prešestni zvezi z žensko, ki jo je prvotno vzel za svojo hčer. Prava žena pa še živi. In to drugo »ženo« je vozil po svojih uradnih potovanjih in jo predstavlja po »banketih«, ki jih daje — in naš narod to prenaša, ter mu celo prireja sijajne sprejeme. — Narod, ki je izgubil čut za ogromno pohujšanje, ki se daje z najvišjega mesta.

4. Pojdimo še nadalje. Naše ljudstvo je lansko leto popilo poldrugo milijardo kron. Poleg gmotne škode, ki jo pomeni ta ogromna svota, je še celo morje zla, ki ga nosi s seboj poldrugomilijarno pijančevanje. — A kaj se je ukrenilo pri nas zoper to zastrupljanje ljudstva na debelo? Nič! Oblasti z veliko gorečnostjo naprej zavijajo razne paragrafke, narod pa se niti začudil ni nad poldrugo milijardo, kaj šele nad celo procesijo stradajočih ter dušno in telesno propadajočih družin, ki jih vleče ta milijarda za sabo, ker je otopel za ta grozni strup, ki mu razjeda kosti in mozeg.

V telesu našega ljudstva se je nabralo veliko, veliko, gnile mrhovine, ki razširja smrad in zastruplja, širi gnilobo po celem organizmu, da hira in propada dušno, te-

lesno, gospodarsko, kulturno. Kdaj bo naš narod začutil toliko moči v sebi, da bo sam ta razjedajoči strup izločil iz sebe? Ali bo čakal, da ga ta gniloba ugonobi?

Katoliški shod v Nazarjih pri Mozirju.

bo 11. junija — na Trojičko nedeljo za dekanije: Gornjigrad, Škale in Braslovče.

Spored:

1. Od pol 8—9: Zborovanje odsekov v samostanu.

2. Ob 9. Slovesna služba božja: ena v cerkvi, ena na prostem pred cerkvijo. Ob koncu službe božje zahvalnica in lepa naša domovina. Sodeluje več cerkvenih pevskih zborov.

3. Ob 10.: Slavnostno zborovanje: Pozdrav domačega župana M. Blekača.

Slavnostni govori:

a) Katoličanstvo in javnost, g. urednik Fr. Smodej iz Ljubljane;

b) Katoliška šola, g. profesor I. Venjenjak iz Maribora;

c) Mladinska organizacija, g. Jože Pirc iz Ljubljane;

d) Katoliški tisk, g. dr. Ogrizek iz Celja.

Vsakemu govoru sledijo tozadevne resolucije.

Zupljani gornjegrajske, škalske in braslovske dekanije! Ako vam je za versko vzgojo vaših otrok, za poštenost vaše mladine in za pravičnost v vsem javnem življenju: Manifestirajte ta dan za katoliško misel! Pridite 11. junija vsi, posebno moški na katoliški shod v Nazarje, na katerega vas vabi pripravljani odbor.

Dva velika shoda SLS.

Shodi SLS so postali prave manifestacije slovenskega ljudstva za krščansko šolo in popolno avtonomijo in čimvečjo neodvisnost od Belgrada. To je ljudski plaz, ki ga nobena sila trajno ne bo mogla zadržati.

V Šmarjah pri Jelšah se je vršil v nedeljo shod, na katerem sta govorila poslanec Kranjc in urednik Smodej. Kranjc je

poročal o delovanju poslancev Jugoslovanskega kluba, ki kljub besnemu nasprotovanju nasprotnikov in kljub leni odsotnosti Radičevcev veliko zla, ki bi prišlo nad Slovence iz Beograda, preprečijo. Vojakom so s svojim odločnim nastopom položaj marsikje že znatno izboljšali. — Urednik Smodej je razvil program avtonomije, ki jo zahtevamo: nedeljeno Slovenijo z deželnim zborom, ki ima pravico delati postave, svoje davke in finance, svojo, ljudstvu odgovorno vlado in deželnega predsednika, ki ga voli ljudstvo, naši fantje pa da služijo v Sloveniji. Dokler tega ne dosežemo, ne odnehamo.

Zborovalci so nadvse pazljivo sledili izvajanjem in glasno odobravalni delo SLS.

Drug veličasten shod se je vršil v Kraju. Poslanec Škulj je ob ogromni navzočnosti ljudstva razložil grozne posledice brezverske šole, ki jo mislijo uvesti svobodomiselnici, da bi nas dušno in telesno usuznili. Katoliško ljudstvo smo in zahtevamo versko šolo. — Poslanec Brodar je govoril o avtonomiji, ki je zdaj prva in glavna naša zahteva in ki je naravnost pogoj za obstoj slovenskega kmeta.

Povsod se pozna, da ljudska ogorčenost nad sedanjo do dna gnilo vladno klico, ki krade milijarde iz žepa davkoplavčevalcev, raste in bo nastal vihar, ki bo temeljito pometel to gnilobo. Da bi se to čimprej zgodilo!

Ljudski tabor na Limbarski gori.

Po zamisli pokojnega dr. Kreka se tudi letos vrši o binškošnih praznikih velik ljudski tabor na Limbarski gori po sledečem sporedu:

V nedeljo zvečer ob kresu: Govori in petje narodnih pesmi.

V ponedeljek po deseti sv. maši ljudsko zborovanje pred cerkvijo. Govorita načelnik Slovenske ljudske stranke g. dr. Anton Korošec in načelnik Jugoslovanske kmetke zveze g. Janez Brodar.

Somišljeniki in somišljenice, vsi na ta tabor, da slišimo naše voditelje in si zažrtamo nadaljno našo pot, ki naj nas vodi do cilja, do zmage!

Okrajna kmetška zveza za kamniški okraj.

no ministrstvo je dobilo glede tega več ponudb iz inozemstva in sicer iz Avstrije in Švice. Sodeč po teh ponudbah bi bili 1 in 2 dinarski komadi iz niklja, 5 dinarski pa iz neke sestavine iz niklja in srebra.

g Ponarejeni 10 dinarski bankovci. Iz Vojvodine poročajo, da so na meji naše države in Madžarske našli ponarejene 10 dinarske bankovce. Ti bankovci so zelo dobro izdelani in se le malo razlikujejo od pravih. Policijske oblasti sodijo, da so 10 dinarske bankovce ponaredili na Madžarskem in jih po posebnih agentih prenesli na ozemlje naše države.

g Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 15. maja je bilo pri nas v prometu za 4773 milijonov, 747 tisoč, 545 dinarjev. papirnatega denarja. Stanje papirnatega denarja se je od zadnjega izkaza zmanjšalo za 72 milijonov, 750 tisoč dinarjev, a pri tem se je zmanjšala tudi zlata ozir. srebrna podlaga za 3 milijone, 199 tisoč, 133 dinarjev.

g Kaj je z ameriškim posojilom? Ameriško posojilo naši državi še ni sklenjeno. Obstoji več ponudb. Ministri se med seboj posvetujejo, vsaka stranka zastopa gotovo ponudbo. Pri vsem tem jih pa ne vodijo koristi države, ampak vsaka vladna stranka bi pri sklenjenem posojilu rada kaj zaslužila za svoj — volivni fond. Glavni boj se bje v tem oziru med demokrati in radikalci. Gre za »malenkosten« zaslужek 50 do 100 milijonov dinarjev. Uboga država!

g Izplačilo 20 odstotnih bonov. Pred kratkim so javili listi, med temi tudi »Domoljub« na temelju izjave merodajnih krogov, da bo izplačala država tistih 20 odstotkov, katere je ljudem odvzela ob priliki kolekovanja denarja »na goljufiv način«, kakor je rekel Stojan Protić. Sedaj pa poroča generalna direkcija državnih dolgov, da ta vest ni resnična. Kedaj bodo to izplačali, Bog ve.

Vrednost tujega denarja.

Denar	24. maja	26. maja	29. maja
	K v	K v	K v
ameriški dolar	268 —	276 —	281 —
avstrijska krona	— 03	— 03	— 03
čehoslovavska krona	5 08	— —	5 44
angleški funt	1180 —	— —	— —
francoski frank	— —	24 80	— —
italijanska lira	14 20	15 39	15 08
bolgarski lev	— —	— —	— —
carski rubel	— —	— —	— —
grške drahma	9 20	— —	— —
nemska marka	— —	— 96	1 —
rumunski lej	— —	— —	— —
švicarski frank	— —	53 —	— —
poljska marka	— —	— —	— —
mažarska krona	— 35	— 34	— —

CENE.

g Cene novemu krompirju v Zagrebu. Pred par dnevi so prinesli na zagrebški trg prvič nov krompir. Zahtevali so zanj 42 K za 1 kg. Ker ga pa po tej ceni niso mogli prodati, so znižali ceno na 22 K za kilogram.

g Cene kož v Novem Sadu. V Novem Sadu plačajo za govejo kožo, surovo in nasoljeno 38 do 40 K za kg, za suho 90 do 110 K, za telečjo kožo, suho brez glave 350 do 400 K za kos, za kožo jagnjet 80 do 90 K za koz.

Gospodarski obzornik.

Krištof Franc:

Zapravljanje.

Pokažem naj tudi še na druge precej občutljive načine zapravljanja, zlasti na nepazljivost pri nakupovanju močnih krmil. Najbolj priljubljeno močno krmilo so danes otrobi, ki stanejo po 11 K kg. Vendar predstavljajo danes otrobi zmes oguljenih lukin, prahu, smeti in še drugih primesi vmes. Ta zmes ne predstavlja niti redilne vrednosti dobrega travniškega sena. Dobro travniško seno stane 8 K kg. Nadalje so udomačene lanene tropine (preše), kar je zelo hvalevredno. Hvalevredno pa ni, da se tako sili k nakupom zmletih tropin, katerim primešujejo razni manipulanti prah, smeti in drugo. Boljše je kupovati tropine ali preše v poticah. Nerazulljivo mi je, zakaj se ne udomačijo bučne tropine v poticah, ki predstavljajo skoro isto redilno vrednost kot lanene, so zelo okusne in jih živali rade žro in stanejo 9 K kg. Potice pristne brez primesi, same še niso prišle v navado, so pa mnogo boljše nego zmlete tropine, ker se ne pokvarijo tako hitro. Bučne tropine so skoro trikrat tako redilne, kakor slabi otrobi. To se pravi, da 3 kg otrobov za 33 K proizvaja samo toliko mesa, mleka itd., kakor 1 kg bučnih preš za 9 K. Torej lahko za 9 K dosežem iste uspehe, kakor s 33 kronami. Ali se ne pravi na ta način nesmiselno 24 K po nepotrebem zapraviti? Pomislimo vendar, koliko nas stane nevednost, ki je res najdražja stvar na svetu in jo tako čislamo. Koliko tisočev se zapravi po nepotrebem, koliko dobrega za pospeševanje živinoreje bi se izvršilo s tem denarjem!

Predrago plačana krmila pa se poleg tega še napačno pokladajo. Poglejte od-

padke po cestah od govedi in konj; tam najdete neprebavljena krmila n. pr. žito. Pok'adajo naj se močna krmila tako, da jih žival pregrizava, tako pridno drobi in meša s slino, da v želodcu lažje pride v stik z raznimi kislinami in soki, ki vršijo prebavo, da se redilne vrednosti krmil kar najbolj prebavijo. Žival nemreče ne živi od tega kar požre, temveč od tega, kar v požiti krmil v resnici tudi prebavi.

Zapravljam tudi pri gnoju in gnojnicah. Gnoj se nepravilno spravlja. Vse plinaste redilne snovi uhajajo nevidne v zrak. Ze sam nepdijeten duh ali smrad nam to pove. Vsak posestnik pa mora vedeti, da gnoj, kar smrdi. Kako nam gnojnica razteka in se izgublja v zemljo, ni treba naštevati. Poznam posestnike, ki se pehajo za umetna gnojila in jih drago plačujejo, doma se pa gnoj in gnojnica kvarita.

Zapravljam tudi, ako ne pazimo pri pridelovanju krme. Košnja o pravem času in kar je možno ob lepem vremenu da redilno krmo. Prezorjeno staro zalesenelo krmo živina sicer požre, pa ga ne more prebaviti.

Zapravljam, ako sejemo neočiščeno in nekaljivo seme. Bolje je žito očistiti in sortirati, plevel odstraniti, nekaljivo seme pa živini pokrmiti in ne po njivah raztresati, ker pride kot gnojilo predrago. Izračunate lahko nastalo škodo sami, ako vzamete na 10 kg žita samo 10 kg nekaljivega semena.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Dinarji iz nikla. Zadnje dni so pretresali v finančnem ministrstvu vprašanje o izdaji dinarjev iz nikla, katere bi zamenjali za današnji papirnati denar. Finauč-

g Lesne cene meseca maja 1922 za ku-
bični meter franko naloženo na vagon:
Hrastovi hlodi prvovrstni po 2000 do 3200
kron, drugovrstni 1000 do 1600 K, za fur-
nure 3000 do 4400 K, fina hrastova roba
6000 do 7000 K, hrast za zrcalni rez 8000
do 11.000 K, hrast izborna blago 11.000 do
14.000 K, hrastove deske do 5 cm debele
4000 do 6000 K, čez 5 cm debele 4800 do
5400 K. Bukovi hlodi prvovrstni 600 do
800 K, javorovi hlodi 2000 do 2400 K, jase-
novi hlodi 2000 do 2400 K, brestovi hlodi
1600 do 2000 K, mehek tesan les 800 do
1200 K, mehek rezan les 1200 do 1800 K,
brzojavni drogi 600 do 800 K, jamski les
III. razreda 350 do 420 K, mehka drva 200
do 250 K, trda drva 300 do 400 K, brezov
les 600 do 900 K, jelšov les 500 do 700 K,
lipov les 1200 do 2000 K, kostanjev les
III. vrste 100 kg 350 do 420 K.

g Žitni trg. V preteklem tednu je bilo
zelo veliko povpraševanje po koruzi; za-
nimanje za pšenico je tudi naraslo. Cene
blagu za 1 kg, postavljenem na kolodvor,
so bile sledeče: Koruza 12 K, pšenica 15
do 15.50 K, oves 12, moka št. 0 22 K 50 v,
moka št. 2 21 K 50 v, moka za kruh 19 K
50 v. Po mekinjah in drugih živilih za ži-
vino ni nobenega povpraševanja. V državi
imamo velikanske zaloge mekinj in živil
za živino, ki čakajo na izvoz. Razen tega
je važno še omeniti, da so morali mlini
prenehati z mletvijo vsled tega, ker imajo
velikanske zaloge mekinj in drugih krmil
za živino, prodati jih pa ne morejo. Izvoz
teh krmil iz države je prepovedan, odtod
te velikanske zaloge.

g Cene žita na Češkoslovaškem. Ker
se obeta letos v Češkoslovaški dobra le-
tina, so cene žitu nekoliko padle. Cene, ki
so navedene v Češkoslovaških kronah, so
sledeče: Pšenica 78 kg 310 do 320 K, 80
kg 330 do 355 K, 82 kg 345 K, rž 72 kg
245 do 250 K, oves 100 kg 250 do 260 K,
koruza 100 kg 205 do 235 K, ječmen 100
kg 220 do 235 K.

ZIVINA.

g Mariborski trg. Na zadnjem svinj-
skem semnju so bile sledeče cene: mladi
prašiči 5 do 6 tednov komad 350 do 400 K,
prašiči 7 do 9 tednov 600 do 700 K, 3 do 4
mesece komad 1300 do 1400 K, 4 do 6
mesecev 1500 do 1600 K, 8 do 10 mesecev
2000 do 3000 K, pol pitane 1 kg žive teže
60 do 62 K, 1 leto plemenske komad 2500
do 3000 K.

g Koliko živine imajo na Hrvaškem in
v Slavoniji. Po zadnjem popisu imajo na
Hrvaškem in Slavoniji 1 milijon, 118 tisoč,
14 glav goveje živine; konj 342 tisoč 760;
svinj 977 tisoč 313; ovac 566 tisoč 347; koz
24 tisoč 412; perutnine 3 milijone, 896 tisoč
359; čebelnih panjev 13 tisoč 908.

g Živinski potni listi (stočni pasoji)
stare izdaje, razen onih po 50 para, ki
ostanejo, kakor uradno objavlja delegacija
ministrstva financ, še dalje v veljavi, se
smejo ob predpisnem dokolkovanju upo-
rabljati samo do 30. junija 1922 in se za-
morejo zamenjati proti onim nove izdaje
oziroma onim stare izdaje po 50 para
(eventuelno proti doplačilu) do 31. julija
1922 potom okrajnih glavarstev, ki prej-
mejo posebna navodila. — Ze rabljeni ži-

vinski potni listi, ki so opremljeni z urad-
nimi potrdili i. sl. in živinski potni listi
stare izdaje po 50 para, ki ostanejo še da-
lje v veljavi, se ne zamenjajo.

g Cene prešičev in konj na Dunaju.
Na Dunaju so za 1 kg žive teže sledeče
cene: Pitane svinje 3000 do 3200 K, slabše
vrste 2700 do 3000 K, konji za zakol 650
do 1050 K 1 kg. Drugače stanejo lažji ko-
nji komad 150 do 280 tisoč K, težji pa
500 do 900 tisoč K. Cene so navedene v
avstrijskih kronah.

PROMET.

g Brzovlak Ljubljana — Medmurje —
Prekmurje. Železniško ministrstvo je
sklenilo uvesti brzovlak, ki bo vezal Ljub-
ljano z Medmurjem in Prekmurjem.

g Dobave iz Nemčije na račun vojne
odškodnine. Železniško ministrstvo je
sklenilo pogodbo z nemškimi tvrdkami o
dobavi 11 popolnih kurilniških delavnic.
Te delavnice bodo izvrševale manjša po-
pravila lokomotiv in strojev ter bodo na-
meščene pri postajnih kurilnicah. Stroji za
11 kurilniških delavnic predstavljajo vred-
nost 2 milijona zlatih mark. Nadalje so za-
ključena pogajanja glede naročil vodo-
grejnih cevi za parne kotle železniških lo-
komotiv v množini 20 vagonov, kar pred-
stavlja vrednost 200 do 300 tisoč zlatih
mark. Nadalje je Nemčija punudila naše-
mu železniškemu ministrstvu 11 tisoč ton
(1 tona = 1000 kg) železniških tračnic po
ceni 38 zlatih mark za 100 kg. Ker so po-
gogi ugodni, so naše oblasti odgovorile, da
sprejmejo ponudbo, tako da bomo kmalu
imeli tračnice v vrednosti nad 4 milijone
zlatih mark.

RAZNO.

g Tečaj za vinogradnike in sadjarje.
Na državni kmetijski šoli na Grmu se bo
vršil dné 13. in 14. junija tečaj za vino-
gradnike in sadjarje in sicer za zeleno cep-
ljenje trt, okuliranje sadnega drevja in za-
tiranje trtnih in sadnih škodljivcev. Kdor
se ga želi udeležiti, zglaš naj se takoj po
dopisnici pri ravnateljstvu šole na Grmu,
p. Novomesto. Pričetek 13. junija ob 9. uri
zjutraj.

g Postaje za čiščenje žita. Iz Belgrada
poročajo, da je sklenilo kmetijsko mini-
strstvo ustanoviti letos po vsi državi ve-
liko število postaj za čiščenje žita. Potre-
bne stroje namerava nabaviti v Nemčiji
na račun vojne odškodnine.

g Nove mezde stavbinskih delavcev.
Dne 12. maja t. l. se je pri oddelku za so-
cijalno politiko v Ljubljani zaključila nova
mezdna pogodba za gradbeno stroko, a
kojo so se na novo uredile mezde stavbin-
skih delavcev enotno za vso Slovenijo. —
Nove mezde, ki veljajo od 8. maja t. l. da-
lje, znašajo za normalno delovno uro: 1. za
polirje 22 do 28 K, 2. za predelavce 17
do 22 K, 3. za izučene profesionaliste (zi-
darje, tesarje 15 do 19 K, 4. za težake 9
do 13 K, 5. za mladostne delavce 6 do 9 K,
6. za delavke 6 do 9 K, 7. za vajence
7 do 13 K. — Za popravila na strehah in
za delo na visečem odru, nadalje za delo
v rabljenih straniščih in kanalih se pla-
čuje posebna doklada. To pogodbo so skle-
nili in podpisali podjetniki, združeni v
Odseku gradbene stroke pri Zvezi indu-

strijev ter zastopniki delavskih organizacij
in zastopniki delavstva podjetij iz Co-
lja, Ljubljane in Maribora. Pogodba se je
uradno potrdila po oddelku za socialno
politiko v Ljubljani.

g Pobiranje občinske davščine na tu-
ska prenočišča v Catežu ob Savi je dovo-
lila pokrajinska uprava za Slovenijo in si-
cer 1 dinar od postelje in dneva.

g Tovarna pušk v Mariboru. Tvrdba
Pošinger uredi tovarno za puške v Lajters-
bergu pri Mariboru. Potrebni stroji so že
na potu iz Nemčije.

g Občna obrtna in strokovna mizarska
nad. šola v Št. Vidu pri Ljubljani, priredi oba
binkoštna praznika razstavo risarskih izdel-
kov v šolski risalnici. Vsi, ki se zanimajo
za napredek obrtnega šolstva, iskreno po-
vabljeni.

g Posojilo mesta Ljubljane. Pokrajins-
ska uprava za Slovenijo je dovolila najeti
mestni občini ljubljanski posojilo v skup-
nem znesku 22 milijonov kron. Od tega po-
sojila se uporabi 5 milijonov kron za raz-
širjenje mestne ubožnice, 1 milijon 560 ti-
soč za nabavo motorne brizgalne in tren-
skega avtomobila za ognjegašce, 10 mili-
jonov za zgradbo dveh stanovanjskih hiš,
poldrugi milijon za mestno zastavljalnico
in 4 milijone za pokritje primanjkljaja v
občinskem proračunu za l. 1921/22.

g Vinska trta v Dalmaciji kaže po do-
sedanjih poročilih zelo dobro.

g Vinska trta v Sloveniji kaže zelo
dobro. Ker je v splošnem toplo in vlažno
vreme, je priporočati takojšnje škropljenje
in žveplanje, ako pa bi prišla vsak dan
kaka rosa, bi se žveplo izpralo in potem
je boljše najprej škropiti.

g Naše vodne sile. Generalna direk-
cija za vode je izdala brošuro, v kateri so
popisane vodne sile naše države. Po tem
popisu nahajamo v rekah cele Jugoslavije
pri nizkem stanju vode 3 milijone 507 ti-
soč, 790 konjskih sil, ki se pa dajo izko-
riščati samo tekom 9 mesecev v letu. Ako
se pa izvrši regulacija rek, bi se mogla
uporabljati ta sila tekom celega leta.
Regulacija rek je tedaj zelo važna; z njo
se dajo odpraviti ali vsaj zmanjšati velike
povodnji, z druge strani bi se na tak na-
čin ohranilo dovolj vodnih sil tudi za čas
suše. Jugoslavija izkorišča dosedaj samo
160 tisoč konjskih sil.

g Pogozdovanje Krasa. Na Goriškem,
posebno onih delov, ki so bili med vojno
uničeni, pogozdovanje lepo napreduje. V
Svetem je bilo letošnjo pomlad nasajenih
8000 dreves, v Komnu 45 tisoč, v Lipi (Tr-
stelj) in Temnici (Tričnik) nad 150 tisoč,
v Seleh nad 20 tisoč, na Vojščeki okoli
75 tisoč, pri Žagarjih približno 20 tisoč, na
Gorjanskem nad 50 tisoč. Vsega skupaj je
bilo nasejanih nad tričetrtine milijona
dreves.

g Glede sklenitve trgovske pogodbe
med Rusijo in Češkoslovaško se prično v
kratkem pogajanja med obema državama.
Pogodba je v glavnem že izdelana.

g Žetev v Rusiji obeta biti letos zelo
obilna.

d Škoda v Bitolju. Vladni odbor za pomoč Bi-
tolju je ugotovil, da znaša dosedaj precejšnja ško-
da civilnega prebivalstva 9 in pol milijona dinar-
jev. Popolnoma porušenih je 6, močno poškodova-
nih je 5200 hiš. Ljudi, ki so trpeli škodo, te 5950.
Mrtvih je 10, težko ranjenih 14 oseb.

Tedenske novice.

Politične.

p Nove volitve v zakonodajno skupščino se bodo vršile na podlagi ljudskega štetja iz l. 1910, ker po štetju l. 1921 Srbi ne dobe več varne večine.

pGniloba. Pokrajinska vlada v Ljubljani je poverila razdeljevanje živil kmetom prizadetim po suši, samostojnemu »Ekonomu«, ki nima nobene združne organizacije na deželi, vse drugo obširno združništvo pa je prezrla. Splošno se opaža, da hoče vlada zopet s koruzo kupovati glave za volitve.

p Proti Rusiji. Ruska vlada je objavila spise, iz katerih je razvidno, da obstoji med našo vlado in Wranglovo armado, ki se nahaja na našem ozemlju, vojaška zveza. Wrangel hoče napasti Rusijo in naša armada mu mora pomagati z dobrovoljci. Raditega je postavila ruska vlada močne čete na rusko-rumunsko mejo in ni izključena resna vojna nevarnost.

p Pregarjanje ruske cerkve od strani boljševiške vlade se je zopet pričelo. Vlada svojevoljno odvzema cerkvene predmete in dragocenosti, glavarja ruske cerkve kve Tihona pa je odstranila z njegovega mesta.

Domače novice.

d Najveličastnejši katoliški shod se je vršil v nedeljo 28. t. m. v Kostanjevici ob ogromni udeležbi 12.000 ljudi. Podrobnejše poročilo prinesemo prihodnjici.

d Shod v Vidergi pri Vačah. Dne 11. junija popoldan ob tretji uri bo priredila Okrajna Kmetška Zveza v Zasavju shod. Na shodu bo poročal poslanec Jugoslovanskega kluba. Vabimo člane Kmetške Zveze in somišljenike iz vseh sosednjih občin, da se shoda v obilnem številu vdeležijo. — Tit Strmljan, načelnik Okr. Km. Zv.

d Za takojšen odpust letnikov 1895, 1896, 1898 in 1899 iz vojaške službe so vložili naši poslanci prošnjo na kralja.

d Za škola lavantinske škofije bo imenovan bivši tržaški škof dr. Andrej Karlin.

d Prav nič ne skrivamo. V Ljubljani so se osnovali liberalni fašisti, ki naj z nasiljem zlasti ob času volitev preprečijo izraz ljudske volje. Vlada je obveščena o tej organizaciji in jo odobrava. — Ker mi vemo, da se na postavo ne moremo več zanašati, se bomo seveda na drug način branili. Pripravljeni smo že danes, pa se bomo le bolj pripravili. Pretepati in pobijati se ne bomo pustili; kadar pa hočejo gospodje fašisti, ki so plačani od vlade, gorke odnesti, naj kar pridejo ponje. Čuje se, da se tudi po deželi organizirajo propali fantje, da bodo ob času volitev izvrševali nasilje nad kmeti. Na to opozarjamo naše kmete in fante, da se bodo vedeli ravnati.

d Vojaško pismo. Cenjeni gospod urednik! Prosimo, dovolite tudi nam Slovenem-vojakom iz Črne gore mali prostorček v Vašem cenjenem listu. V prvi vrsti poizkušamo vse naše somišljenike in somi-

šljenice in sploh vse čitatelje »Domoljuba«. Kakor vidimo, se poslanci SLS prav čvrsto zavzemajo za nas, za kar se jim v imenu vseh vojakov najlepše in najtoplejše zahvaljujem. Res, mnogo so že dosegli, ali marsikaj bi bilo še treba. Uši smo že polni kakor črešnje škorcev. Hrana je pač še taka, da se da živeti, seveda lahko bi bila boljša, ako bi naša komisija za ishrano vojnika bolje vodila račune. Tako nam pa v fižolovo juho (druge tu ne poznamo) nasipljejo čebulnega gnilega steblovja, kar vse pokvari in je slabše, kot pri nas prašiči jedo. Sicer pa zdaj vojaki ne moremo dosti jesti, ker je prehuda vročina, nego pijemo samo vodo, ki je pa tukaj tudi zelo nezdrava in posledica tega je groznica in malarija, ki nas že napada v velikem številu. Dobro bi tudi bilo, da bi bila brezplačna vožnja za dopust, ker marsikdo bi še dopust dobil, pa si ga radi slabih gmotnih razmer ne upa niti zanj zaprositi. Več Vam pisati ne smem, ker bi takoj šel na robiju kot protidržaven element. Omenil bi samo to, da bi se spodobilo, če bi imeli vojaki ob nedeljah in praznikih prosto, da bi mogli iti v cerkev in potem malo na sprehod ali pa da napiše list starišem in sorodnikom. Sedaj pa imamo ravno v nedeljah in praznikih največ in poleg tega še najgrše delo. Istotako tudi po pisarnah. Sedaj Vas še, dragi somišljeniki, enkrat lepo pozdravimo in Vam kličemo: Hrabro naprej, zmaga nam je zasigurana. Podpisi.

d Socialna beda. Piše se nam: Pri nas je služil star cestar vdovec 13 let. Sedaj je onemogel in ne more več delati. Za pokojnino mu je pa izročena brez kake pomoči dosmrtna revščina. Drugi cestar služi celih 34 let tudi neprestano. Ima majhno bajlo in le komaj preredi svojo kravico in mora kupiti še krme. Bogati vaščani pa mu njegovo travo ob cestnem jarku vso popajesejo, ki bi mu zadostovala za njegovo kravico. Ob času denarnega markiranja je imela samo ena teh vasi pol milijona denarja markirati. Pa vendar se njihova živina pase na tej beraški travi, ubogi cestar pa kupuje krmo. Tretji je samec in živi v tuji hiši s staro že onemoglo materjo in služi že tudi kakih sedem let. Od 1. junija l. l. le 350 kron mesečne plače. Četrty cestar je tudi samec s 360 K mesečno. Kako naj shaja. Za te ljudi, ki naše ceste v redu drže, da se gospodje varno vozijo po avtomobilih, ni nobenega denarja, inozemci, ruski Wranglovci, pa se rede z našimi žulji. Kdaj bo konec tem krivicam?

d Sokolska vzgoja. V nedeljo, dne 7. t. m. se je pripetal na postaji Zidanimost sledeči slučaj: Po peronu se je izprehajal fant z orlovskim znakom na prsih. Mimo pride močno vinjen Sokol in ga napade, govoreč: Ta, ta, ta, ta najgrši ži-vot-oot si si si si obebebesil na prsih! Orel ga vpraša, kateri znak njemu najbolj dopade, nakar mu je odgovoril, da so-so-so-kolskiii. Ko mu je član »Orlac« odgovoril, da smo svobodni in da smemo nositi znake po svoji svobodni volji, je odgovoril, da je Orel vendarle »ta ta ta ta najgrši ži-vo-vot«. In vendar je bil »najgrši život« na celi zidanimoški postaji život do nezavesti vinjenega Sokola.

d Polom dr. Novačana. Bivši liberalec dr. Novačan, ki bi rad postal poslanec in je zato ustanovil republikansko stranko v Sloveniji, prireja shode po Štajerskem. Naši kmetje so se že enkrat dali potegniti samostojnežem in pravijo, da je to več kot dovolj. Zato so na nedeljskih Novačanovih shodih pri sv. Bolfenku in v Središču izvolili za predsednika pristaša SLS ter Novačanu brali levite, kakor jih zasluži. V Središču je prišel pomagat Novačanu tudi Radičev poslanec dr. Bevtič, ki mu pa zborovalci niso dovolili govoriti.

d Radič je z odsotnostjo in nedelavnostjo svojih poslancev ravno toliko kriv nesrečnega centralizma, ki nas gospodar-sko, politično in kulturno davi, kot samostojneži in liberalci. Zato odklanjamo vsakogar, ki hoče tudi pri nas začeti z Radičevu politiko, pa naj bo tudi dr. Novačan s svojo »republiko«.

d Kdo je dr. Novačan? Ustanovitelj slovenske republikanske stranke, ki naj stoji menda v naostrejšem nasprotju z vlado. Belgrajska »Politika«, ki zagovarja najhujši centralizem, pa objavlja, da je plačala dr. Novačanu 300 Din, da postane njen dopisnik za Slovenijo. Vsekakor prečudno, da dopisnik najhujšega centralističnega lista postane naenkrat voditelj najhujših republikancev. — Ljudje, bodite previdni. Samostojni so vas prvič potegnili, dr. Novačan vas bo drugič.

d Windischgrätzov grad na Bledu je kupil menda za 16 milijonov Iv. Hribar, da ga v »imenu slovenskega naroda« podari kralju kot poročno darilo. Denar je vzel iz nekega narodnoobrambnega fonda in naši industriji so morali prispevati večje vsote. Da Slovenci za taka poročna darila nismo ravno navdušeni in da se je Hribar prilastil s l o v e n s k e g a narodnoobrambnega denarja, to je prišlo tudi na uho belgrajske dvorske gospode in kralja samega. Kralj je zato odklonil darilo ter grad kupil iz svojih sredstev. To je prav naredil. Hribarju je naložil, naj narodnoobrambeni denar vrne. Tudi to je prav naredil. — Na poroko Hribar ne bo povabljen, ker rumunski dvor protestira proti njemu.

d »Kdo nam daje kruha?« je vprašala učiteljica M. v ... otroke v šoli. »Bog.« »Stariši« itd. so se glasili odgovori. »Ne — ampak kralj,« razloži učiteljica. — Tisto noč so udrli kmetje v šolo in odnesli kraljevo sliko ter jo raztrgali. — Tako demokratska učiteljica agitira za republikanstvo.

d Kmetom kranjske okolice v spomin! Kranjski veliki sokol župan Pirc vam ni dovolil zborovati na glavnem trgu, kjer naj bi glasno povedali zahtevo po svojih pravicah: za avtonomijo. Isti sokol župan pa razpošilja svoje agente po vaših hišah berati smrek za sokolski dom. Kmetje, držite na svojo čast. — Kako dolgo boste vzdrževali in preživljali kranjske sokole, ki se vam po prodajalnah sladkajo, za vašim hrbtom pa norčujejo iz vas? Kdaj boste prišli do tega, da je treba v Kranju ustanoviti velik lasten konsum, ki bi zadoščal za vso kranjsko okolico?

d Majniški izleti. Ponekod je sokolsko učiteljstvo tako predrzno, da zahteva od otrok, da pojo po izletih sokolsko pesem. Kjer se je to zgodilo, naj drugo leto vsi nesokolski otroci izostanejo od šolskega izleta in naj pod vodstvom kakega pametnega človeka napravijo svoj izlet. Dajte vendar, ljudje božji, svobodomiselnemu učiteljstvu enkrat odločno pokazati svoje zobe.

d Kraljevi čevlji, ki jih bo imel kralj pri poroki, so razstavljeni v oknu neke oseljske črevljarne, kjer so bili čevlji izdelani in vzbujajo veliko pozornost. — Dobro bi bilo, da bi poleg njih razstavili tudi strgane in na vse strani preluknjane

čevlje, ki jih mora danes nositi nebrog revnih otrok, delavcev, malih kmetov itd. In prav bi bilo, da bi vzbujali večjo pozornost kot kraljevi čevlji.

d Za kraljevo poroko so naročili v Parizu štiri posebne luksuzne avtomobile in tri kočije, ki bodo posebno lepo okrašene in fino izdelane.

d Grda bogokletstva prinaša zadnje čase socialistični list »Naprejek«, ki izhaja ob četrtkih pod imenom Ljudski glas. Boj proti takemu listu je vestna dolžnost vsakega katoličana.

d Bog — denar. V Ljubljani obstoji znan veliki denarni zavod Jadranske banka. Svoj čas je imel odločilno besedo pri njej dr. Žerjav potom njenega ravnatelja A. Praprotnika. Pred dobrim letom pa je bil Praprotnik odpuščen in dr. Žerjavov vpliv je padel v vodo. Te dni se je vršil občni zbor Jadranske banke. Ravnatelj dr. Kamenarović je govoril tudi o dr. Žerjavu, Praprotniku in Antonu Kristanu. Povedal je, kako sta zlasti prva dva zlorabila banko v svoje strankarske in osebne namene, da so se zgodile velikanske umazanije, da je Praprotnik oškodoval propagandni fond za Koroško in Upravno komisijo tehniško-visokošolskega fonda za več milijonov, da je peljal neko umazano kupčijo s koroškim svincom, da je bil del tega denarja določen za demokratično stranko, ki ga pa ni dobila, dasi so ožji pristaši dr. Žerjava denar dvignili itd. — Grdobije, da se človeku stidi. In ti ljudje hočejo še vedno voditi slovensko ljudstvo ter potom svojega časopisja (Jutro, Domovina itd.) zastrupljajo našo javnost. — Praprotnik se zagovarja po časopisju in pravi, da ni nikogar oškodoval. Pripominjamo, da je dr. Žerjav velik prijatelj samostojnežev, ki so tudi dobili denar od njega.

d Zmaga SLS. V nedeljo so se vrstile v Kresnicah nadomestne občinske volitve. Vsi nasprotniki so dobili 45 glasov, SLS pa 79. Pri občinskih volitvah 1. 1921. je dobila SLS od 16 odbornikov le 5. — Samostojneži in liberalci se opravičeno boje volitev in ustanavljajo fašiste, ki naj jim pripomorejo do zmage.

d Vesele binškožne praznike želimo fantje 32. P. P. vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« iz daljine, od sveta pozabljene kršne Hercegovine. Posebno pa vsem čitateljem podzemeljske fare, Josip Tomc, Franc Bohte, Josip Pavlovič, Ivan Kump.

d Novomeška »Sedanost« je prenehala izhajati, ker se je njen lastnik in urednik preselil v Maribor, kjer postane urednik »Stražec«.

d Nekatero naše sodnije postajajo vedno bolj balkanske. Nekateri liberalni sodniki, ki nimajo vere, so izgubili vest in sodijo, kakor zahteva liberalna ozir. samostojna stranka. Tako se je že parkrat posebno proslavil radovljiški sodnik Stuller; pa tudi po drugih sodnijah sede možje, ki je strankarska strast več kot pravica. Balkanstvo pri nas, odkar smo ujedinjeni, posebno med liberalno inteligenco s čudno hitrostjo napreduje.

d Državno pravdnništvo vprašamo, kaj je z zadevo učitelja Bitenca iz Št. Vida, ki je z deklo Košir vršil huda pretpostavna dejanja. Vršile so se že poizvedbe, a je kar vse obtičalo. Ali je državno pravdnništvo, ki je poklicano čuvati pravico, tudi povrženo napakam nekaterih liberalnih sodni-

kov? Stvari ne bomo pozabili in je izpuštili izpred oči.

d Akademski dan PDJA. »Podporno društvo jugosl. akademikov v Ljubljani«, ki nudi brezplačno ali pa za znižano ceno okrog 450 revnim akademikom ljubljanske univerze hrano v akademski menzi, se bori s težko finančno krizo, ki ima lahko za posledico, da se menza tik pred koncem semestra ukine. Nedogledna izguba bi zadela s tem podpisance, ki stoje po večini pred izpiti in od katerih jih preko 200 ne dobiva od nikoder nikake podpore. Zato se obrača podpisani odbor na vso našo javnost s prošnjo, da njegovo nabilno akcijo, ki se bo vršila v dneh 10. in 11. junija po celi Sloveniji, z vsemi svojimi močmi in ji pripomore do čim večjega gnotnega uspeha. V to svrhu prosimo tudi vsa društva, da ne prirejajo ob teh dneh nikakih prireditev. Odbor za akademski dan PDJA.

d Westfalski Slovenci v domovini. V nedeljo je došlo v Jugoslavijo 460 westfalskih Slovencev rudarjev s posebnim vlakom. Na Jesenicah jih je sprejelo kršč. soc. delavstvo, Orli, Orlice in godba. Imeli so sv. mašo na prostem in nato prisrčen sprejem v Delavskem domu. Pozdravili so jih na škofjeloškem kolodvoru tudi Škofjeločani s svojim župnikom na čelu in pevskim zborom. V Ljubljani jih je na kolodvoru sprejela salezijanska godba, Orli, Orlice, delavstvo, zastopstvo Kršč. socialne zveze, prevrženih škof in poslanca dr. Gosar in Gostinčar. Slovenci so došli pod vodstvom štirih nemških duhovnikov, ki dobro znajo slovenski. S kolodvora se je razvil sprevod v Ljudski dom, kjer so se vršili nadaljnji pozdravi, Orli so nastopili s par točkami in »Ljubljana« je zapela več pesmic. V ponedeljek so odšli v Rajhenburg. V Nemčijo se povrnejo 6. junija.

d Nabirajte zdravilna zelišča! Veliko škodo utrpimo vsako leto na našem narodnem premoženju vseh nevednosti. Milijone in milijone so vredna vsa ona zdravilna zelišča, katera zgubejo vsako leto po naših gorah, gozdovih, travnikih in vrtovih. Nihče se zanje ne zmeni, nihče jih ne nabira. Naši lekarnarji pa morajo leta za drag denar kupovati v tujini in jih uvažati, čeprav je dve tretjini teh zelišč v izobilju na naši zemlji. Svedoča so potem tudi zdravila dražja. Otroci, dedje in stare ženske, nabirajte in sušite zdravilne rože in jih prinesite na prodaj v lekarni Lipovo in bezgovo cvetje, cvetje papeževe sveče, arnikovo cvetje in korenine, cijanove korenine, šmarčni listje, listje od volčje šrebnje, zobnikovo listje, lapuh, trpotec, rman, regrat, jeternik, ržene rožičke, krhljkovo lubje, brinjevo olje, vinski kamen, suhe borovnice, brinjeve jagode, goraki mah itd., vsa tega je pri nas v izobilju. Učitelji na delo, poučujte našo mladino v tem oziru! — Vse te rastline se morajo dobro očistiti od prsti in peska in pazljivo v senci posušiti.

d Gorjanci. Za slučaj lepega vremena bo na Gorjancih v nedeljo, dne 11. junija, ob 10. uri služba božja. Vabljeni so vsi; Slovenac i Hrvat!

d Vransko. Naš orlovski odsek obhaja letos svojo desetletnico. V nje proslavo priredi v nedeljo 11. junija 1922 orlovski tabor z javno telovadbo. Ob 9. in pol 10. uri pozdrav gostov. Ob 10. uri slovesna služba božja na telovadišču (Musijev travnik na Illovič), popoldne istotam javna telovadba s sodelovanjem godbe. Po telovadbi prosta zabava.

d Prošnje za prireditve loterije (tombole) sestavljajo stranke večinoma pomanjkljivo in jih vlagajo prepozno. Vse to zavlačuje rešitev, oziroma onemogoča gladko uradno poslovanje. V interesu strank je, da vlagajo take prošnje na kmetijsko ministrstvo potom pristoj-

nega okr. glavarstva (magistrata). — Prošnje morajo biti pravilno kolkovane in vložene dva meseca pred prireditvijo. V prošnji je natančno navesti kraj, dan in namen prireditve, število srečk (tablic) ter cena za posamezno srečko. Če želi stranka oprostite plačila taks, je to v prošnji poudarjati. Za vsak slučaj je navesti tudi dan, na katerega se namerava prireditve eventualno preložiti.

d Stara Vrhnika. Prostovoljno gasilno društvo obvešča vsa druga različna društva, da priredi v nedeljo, dne 9. julija t. l., vrtno veselico. Vsa društva v bližini naj blagovoljijo to upoštevati in ne prirejata veselice na ta dan.

d Obsojen samostojnež. Voditelj medvedskih samostojnežev gostilničar Franc Šusteršič je po krivem tožil nadučitelja Andreja Vilfana višjemu šolskemu svetu. Nadučitelj se je obrnil do ljubljanske sodnije, ki je prisodila Šusteršiču 7 dni zapore ali 2000 K globe.

d Umrl je v Dobropoljah posestnik Janez Vidmar, star 88 let. Bil je plemenit katoliški značaj. Bog mu bodi plačnik!

d Tako nesrečno je padel 7 mesecev stari Miroslav Hustič na Duplici z naročja petletne Anice Puh, da je čez nekaj minut umrl.

d Žrtev alkohola. Kmet Draženovič iz Odre pri Sisku se je pred par dnevi tako napil, da je šel vrnivši se iz gostilne namesto v sobo v svinjak, kjer se je vlegel in zaspal. Zjutraj so ga našli v svinjaku mrtvega. Svinje so mu odgrizle nos in ga ogrižle po celem telesu. Vsled izkrvavljenja je umrl.

d Požar v Trzinu. V nedeljo 21. maja eno četrt pred 12. uro je nastal požar iz neznanega vzroka pri Grojzdku in uničil tudi poleg stoječo hišo pri Zaretu. Prvi je bil zavarovan za 37.000 K. Gasilno društvo je bilo hitro na kraju požara in obvarovalo notranjo opravilo. Delovale so štiri brizgalne: Trzin, Stob, Domžale in Mengeš.

d »Naš dom« št. 2 je ravnokar izšel. Vsebina: M. K.: Katoliški snodi. Justin: Društveni domovi. A. P.: Vzgoja značaja. Fr. H.: Bil je lep večer. (Črtica.) Ivan Dornik: Šolmašček Aleš. (Povest.) Pod vaško lipo. (Fantovski pogovori.) Dekliški vrtec. Društveni glasnik. — »Naš dom« je glasilo slovenske mladine! Mladina, naročaj gal Naslov: Uprava »Našega doma«, Celje, hotel Beli vol.

d Kdo izmed vrnivših se ruskih ujetnikov bi vedel povedati o Janezu Erzenu, glavnemu karju iz Pungerta pri Škofji Loki, imenovani je služil pri 27. pp. 1. Bat. 3. Komp. v Galiciji in je bil meseca marca 1915 odpeljan v rusko ujetništvo. L. 1916. je bival v Ashbad (Kaspisko jezero) in l. 1917. se je oglasil iz Perma. Pojasnila proti pokritju stroškov prosi Marija Eržen v Pungertu 12. p. Škofja Loka.

Kdor uporablja

GAZELA-milo,

štedi perilo in novce!

Širom domovine.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

Dne 18. junija imamo pri nas zopet dopolnilne občinske volitve. Namesto odstavljenih komunistov bo voliti pet odbornikov in pet namestnikov. Pri volitvi si bosta stali nasproti SLS in SKS. SLS ima na svoji zastavi napisano, da spoštuje vero, cerkev, slovenski jezik, predvsem pa se bori za avtonomijo Slo-

venije proti pogubnemu belgrajskemu centralizmu. Samostojneži so izdajali Slovencev, katere prodajajo na milost in nemilost Belgradu. Za imenovane volitve nastopajo pri nas kot zastopniki samostojnežev: Vale, Strojnov ata, Pirc in Skinder iz Volčkove vasi. To so tisti možje, ki danes vodijo peščico naših samostojnih. Ker pa sami dobro vedo, da jih vse predobro pozna, so to pot ti možje postavili kot zastopnika stranke trgovca Novoselca. Kako bo ta hodil po kostanj v žrjavico, se bo že pokazalo. — Na dan volitev bomo mi vsi kot en mož izročili kroglice v skrinjico SLS, naše edino prave zastopnice. Samostojnežem pa bomo pustili prazno škatljo.

SMARTNO PRI LITIJL

Binkoštni pondeljek jutraj ob 7. uri bo občni zbor Kmetijske zadruge. Clani udeležite se ga kar močje polnoštevilno, da slišite, kako deluje ta za tukajšnjega kmeta tako važna organizacija.

SV. ANDREJ PRI MORAVČAH.

Zlato solnce se v zgodnje jutro 7. maja pozdravilo sosesčane sv. Andreja, budeč jih k veselja dnevu, katerega so želino pričakovali. Še zgodnejši pa je bil glas novih zvonov, ki se celo noč oznanjali, da hoče iz zvonika sv. Andreja v milo donečem akordu d. i. g. nositi sosesčanom pozdrave pred prestol mairnikove Kraljice in spremljati njih molitve do nebeških višav. Že kmalu po deveti uri so se lele zbirati množice pred cerkvijo, katero je obdajal gozd mladev in so to tudi na znotraj okusno in ljubko ovenčano napolnile do zadnjega kotička. Slovesnosti, ki se je dovršila ob lepem vremenu in popolnem zadovoljstvu ljudstva, take sv. Andreja cerkev menda še ni doživela. Mnogo je bilo truda, skrbi in težav, mnogo potov in žrtev, a srečen in vesel konec, ki je završil vse napore in skrbi, je vse zadovoljno pobjahal. Bodi tem potom vsem sotrudnikom skupaj kot posameznikom za njihovo pomoč in dobro voljo izrečena najtoplejša zahvala. Pisce na se zahvalim d. Francu Jermanu iz Dola, ki se je ob tej priliki izkazal mojstrskega obešalca zvonov, katerega vsem cerkvenim predstojništvom toplo priporočamo. Končno naj izrazim vso hvalo tudi pevskemu zboru za nad vse lepo petje. Vsem tisočeri Bož p-vrnil

RAKA PRI KRŠKEM.

Vreme je letos precej nagajalo in zato delo precej zastalo. Padla je tudi slana, pa ni sadnega drevja močno škodovala. Voda je naredila precej škodo, posebno je ugonobila mnoga kita, kar se bo pri četvi zelo poznalo. — Dne 9. maja so se na večer vračali delavci iz vinograda Franca Vrček iz Ravnega. V bližini Dobrave petjejo izza obcestne meje strelji in Jože Jordan se zgrudi ves v krvi. Še tisto noč je umrl. Bil je dober, tih in miren fant. Blag mu bodi spomin!

SUHOR.

V naši župniji smo imeli od 30. aprila do 7. maja sv. misijon. Dasj je bilo dele jako saostale, je bila cerkev vsak dan polna pri vseh treh pridigah. Zdat se je pokazalo, da so ljudstvo zaveda svojih verskih dolžnosti.

V srce segajoč vtis pa je napravil dan skupnega sv. obhajila. Najmlajši g. misijonar je postavil mladeniče iz Marijine družbe, da so tvorili krasen špalir pred obhajilno mizo in tako omogočali red. Čast gospodu za tako požrtvovalnost, čast pa tudi mladeničem, ki se niso sramovali pokazati, da so sinovi Marije.

Nepezabni spomin pa je ostal vsem v sreči pri popoldanski procesiji, kakršne ne pomni Suhorska fara. Najsvetejši je nosil naš domači g. A. Zlogar, kanonik v Novem mestu v spremstvu našega g. dekana in sedem duhovnikov.

Vsi farani so iz srca hvalečni našemu g. dekani za prireditve tega sv. misijona, hvalečni pa tudi gg. misijonarjem za njih krasne govore in požrtvovalnost.

SV. ANA PRI TRŽICU.

Podružnica Kmečke zveze za Sv. Katarino in Sv. Ano pri Tržicu, ki se je ustanovila na cvetno nedeljo je imela 14. t. m. prvo sejo. Na tej se je isvolilo predsedstvo kakor sledi: predsednik Juri Rožman, podpredsednik Anton Godnov, tajnik Godnov Franc, namestnik Jože Primožič, blaginjak

Frane Meglič, namestnik Matej Dovžan, v odboru se še Meglič Janes, Rožman Franc, Ahacič Alojz in Klemenec Peter. Članarina se je določila na 1 dinar letno. Redne seje se vrše na 2 meseca, sicer pa po potrebi. Odbor je sklenil več predlogov proti razkosanju malih občin, za katoliško šolstvo, za naše fante vojake, za senačenje zakonov, za avtonomijo in revizijo ustave. Jugoslovanskemu klubu se je izrekla zaupnica in zahteva po novih volitvah. Pozivljamo vse kmečke posestnike, njihove sirove in uslužbence, da se vpišejo v podružnico, ko bodo odborniki prišli s polo nabirat člane in članarino. Zavedajmo se, da je organizacija kmečkoga stanu nujno potrebna v sedanjih časih.

RAKITNA.

Služajne mi je prišla v roke sadnja številka Kmet. lista. Kako je klerikalni Piše o samih župnikih, kaplanih! No pa še na te uboge cerkovnike se je spravil. Pravi, da imajo v Rakitni kar dva cerkovnika pri cerkvi. Vsi Rakitčani pa vedo, da je eden v Resnici odveč, tisti, ki rad o kozareh govori.

DOBREPOLJCI KOMENDI

Kakor razvidimo iz dopisov iz Vaše fare, se d. učitelj Venceslav Perko ni posebno dobiljal, odkar je moral iz Dobrepolj. Pri nas je bil omenjeni gospod najprej načelnik »Orla«, nato pa načelnik »Sokola«. Iz sodnih spisov je razvidno, da je d. Perko včasih gl-boko ogledal v kozarec in na, da je trosil o svojem tovarišu laži, ki jih je moral dvakrat favno preklificati ter se je tako pri nas cremoščil. Za nič ste v Komendi! Pri nas da nismo ne s palicami, ne s čim drugim marveč pri sodišču smo mu jo zakurili! Pa še precej tonlo. Radji zadržanja v Dobrepoljih je bil d. Venceslav izključen iz Slovske zveze. Nič se ne bojte tega gospoda. Mirni bodite, ob vriliki da na primate trdo. Tako smo napravili pri nas. In šel je.

IZ SELC.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Selcih bo odkrilo na marčevnem domu v mesecu juliju t. l. spominsko druzmornato plesčo z bronasto medaljo dr. Krekove doprsne slike. Društvo kakor tudi vsa Selška dolina se čuti dolžna, da postavi neumornemu delavcu za ljudske pravice spomenik na domu, kjer mu je tekla zibelka od otroških let. V ta namen se bodo pobirali po dolini po društvenih odbornikih prostovoljni darovi. Ker bodo stroški precej veliki, zato se bo vsak prostovoljni dar tudi od drugod, ki se naj vpošle Kat. slov. izobraževalnemu društvu v Selcih nad Škofjo Loko, hvaležno sprejel.

Is D. M. v Polju.

V kratkem se bodo pri nas vršile nadomestne volitve za razveljavljene komunistične občinske odbornike. Za šest odbornikov pa bomo imeli kar 4 skrinjice, ki bodo postavljene po sledečem redu: Prva bode Slovenska ljudska stranka, druga Delavska zveza, tretja združene delavske organizacije in četrta Samostojna. Kako da je koristna ta zadnja stranka, ve že vsak volivec, posebno pa kmet. Kakor delajo poslanci, ki so jih poslali v parlament, tako bi gospodarili tudi v občini, če jo dobe v roke. Pogledjmo samo par slučajeve, kako da so razdeljevali lovski denar in pa proračun kašelskega mostu, ki ga je izdelal samostojni tesarski mojster, da bi več zaslužil za svoj šep, pa ga je dobrunjski občinski odbor ovrgel kakor tudi inženir, ki je bil poklican k ogledu po zahtevi dobrunjske občine, ki mora tudi prispevati k popravilu tega mostu in sicer petino. — Kmetje volivci, ko dobite v roko kroglice, veste dobro, kam je hoste vrgli. Kar povejte tudi svojim prijateljem, čeravno niso še sedaj našega mišljenja.

ST. PAVEL PRI DOMZALAH.

V nedeljo dne 30. aprila je začela goreti hiša Franca Porenta. Ker je bila ravno v bližnji podružnici sv. maša, so ljudje v hipu priskočili na pomoč ter gasili s tako požrtvovalnostjo, da so shranili popolnoma nepokvarjene zraven stoječe sosedove pode, leseno in krite s slamo.

ST. VID PRI BRDU.

Pred dobrim mesecem je umrl tu slatomažnik ž. g. Damijan Pavlič. Vsi vpkoleni duhovniki morajo okužati bečo življenja, toda beča g. Damijana je bila še posebno bridka. Imel je na stara leta edino te dobroto, da se svoje revščine niti zavedal ni in pa da mu je njegova svesta služabnica

stregla s pravcato samaritansko požrtvovalnostjo. Živeti je moral ob beraški pokojnini mesečne 500 kron in pa ob tem, kar je prislužila njegova služabnica pri kmetih s svojim kolovratom, ki ga je poleg obilnega posla s g. župnikom pridno vrtila. Pred tednom je bila sodnijska razprodaja njegovih premičnin. Tu se je v svoji pravi luči pokazal študent Jože Zorko, pokojnikov nečak. Delal je tako neumestne in bedaste opazke, da je vsem presedal. Njegova sestra, soproga graščaka Krstnika mu je pridno pomagala. Ko je dražil podobi Marije in Jezusa, je rekla: »Zdaj boš pa lahko fajmošter; maše so tudi dražje.« Podobi najsvetejših oseb smejo imeti po mnenju te »milostljivec gospe« samo še fajmošter. Ker Jože je ni nehal s svojimi budalostmi, ga je neka gospa zavrnila: »To je sramotno. Od visokošolca bi pričakovala malo več omike. Mi pa pravimo, da nekateri ljudje ne more o živeti, če ne brusijo svojega jezika nad duhovniki in vsem, kar je s njimi le v kaki zvezi.

IZ VRHPOLJ PRI MORAVČAH.

V soboto dne 22. aprila t. l. se prvič zapeli naši novi zvonovi. Prihodnji dan 23. aprila pa se je vršilo slovesno ustoličenje naših novih jeklenih pevcev. Celo pot s kolodvora v Šiški pa do Vrhpolj so imeti ti lepi, beli zvonovi, ovenčani in okraseni tako, da se skoro iz vencev niso videli, na tisoče gledalcev in občudovalcev. In dospesvi v domačo fare, so jih pričeli svečano pozdravljati topiči, pa njihovi tovariši-zvonovi krtniski, trojiski, škocijanski in drugi in vsakemu se je milo storilo, ko je poslušal to sveto godbo. Zvonovi se krasno vjemajo in pojo pa tako, da gre splošna hvala daleč naokoli o njih, da jih v kamniskem okraju ni boljnih in da se prvi za sentjakobskimi. Veljiki ima ton c in tehta 2040 kg, srednji je f i bronast a 672 kg ter mali a 700 kg teze. Najlepša zahvala gre v prvi vrsti njih stvaritelju, g. livarskemu mojstru Torkarju na Jesenicah, enj. livarni jeklenih zvonov ondi, dalje g. kovaskemu mojstru Jermanu v Dolu pri Ljubljani, ki je v tako kratkem času solidno, izborno izvršil svoje težavno delo, namreč obesil zvonove. Srčna hvala pa nadalje v imenu cerkve tudi vsem domačinom in okolčanom za prispevke, okrasenje cerkve, zvonov, vznajšem.

PODRUŽNICA KMEČKE ZVEZE ZA SV. ANO IN SV. KATARINO PRI TRŽICU.

si je v prvi seji izbrala sledeče načelstvo: Predsednik Jurij Kozman, pos. v Lomu, podpredsednik Anton Godnov, pos. v Dolini, tajnik Fr. Godnov, pos. v Lomu, namestnik Jože Primožič, pos. v Lomu, blaginjak Fr. Meglič, pos. v Lomu, namestnik Matej Dovžan, pos. pri sv. Ani, odborniki: Franc Meglič, pos. iz Doine, Alojz Ahacič, Peter Klemenec, Franc Rozman, pos. od sv. Ance. Članarina se je določila letno 1 dinar, seje se bodo vršile vsak drugi mesec po osmi maši v Tržicu. Soglasno je bilo sprejetih več predlogov, ki so bili poslani Jugoslovanskemu klubu, in tajništvo Z. Kmečke zveze v Ljubljani tako n. pr. proti razkosanju občine sv. Katarine, proti sokolstvu v Šišli, proti pouku veronauka po svetnem učitelstvu, za zjednačenje davkov, za avtonomijo. Soglasno se je izrekla zaupnica našim poslancem. Pozivljamo kmete, da se vpišejo v novo ustanovljeno podružnico in tako pokažejo svojo zavednost. Le s skupnimi močmi si bomo priborili veljavo in ugled v državi.

IZ KRIZA PRI TRŽICU.

Tržiški liberalci in socialisti so se vrgli na sosednje občine in jih hočejo razkosati. Skomine imajo po denarju. Radi bi Pristavo s Borno vo električno napravo in opekarno, Bistrico s Kozinovo tovarno in Dolenčevo žago ter kolodvorom in menda tudi Slap s papirnico spravili pod trško občino. Nimajo slabega apetita, Občina Križ, Kovor in sv. Katarina bi izgubile najvežjo davčno moč. Naša občina bo podvzela vse korake, da ne pride do tega. Dobro, da smo spoznali to frakarsko gospodo in rdeče hinavce, ki nas poznajo samo, ob volitvah, sicer bi nam pa najraje potegnili kožo z života. Kmečke občine zganite se in ugovarjajte proti tem nameram tržiških liberalcev.

BLED.

Na praznik vnebohoda se je izvršilo na Bledu blagoslovljenje novih bronastih zvonov. Ob 8. uri jutraj se je pomikal v Lesce veličasten srevod Orlov konjenikov in deklet v

aarodnih nošah, da okrase zvonove. Pripeljal se je prevz. škof dr. Andrej Karlin in godba šravske divizije, nakar se je začel pomikati sprevid proti Bledu. Godba je svirala lepe koračnice, za njo so jezдили Orli, za nimi pa se je pomikalo ostalo ljudstvo. Na obeh straneh je stala nepregledna množica in občudovala ter radostno pozdravljala nove zvonove. Mrki pa so bili vsi, ki bi bili zlahka pogrešili nekaj »par«, pa jih niso darovali, misleč, da brez njih absolutno ne bo šlo. Hvala Bogu, šlo je tudi brez in preko njih. Po deseti maši se je izvršilo blagoslovljenje, pred mrakom so bili že vsi trije v zvoniku in sedaj pozivljajo ljudstvo k molitvi. Čast Blejcem!

POLICA.

Od 7. do 14. maja smo imeli tukaj sveti misijon, ki je bil prav dobro obiskan. Prijatelj me je pa opozoril, da se je neki samostojnež spravil name v svojem protiverskem trobilu

»Kmetstem listu« radi našega misijona in radi godovnega daru Marijine družbe podpisanemu. Pod čast si štejem odgovorjati izdajalcem slovenskega rodu. — Bambič, župnik.

SMARTNO PRI LITJI.

V nedeljo 21. maja je imela naša orlovska organizacija lep praznik. Orli, orlice in obojni naraščaj, 120 po številu, so imeli jutraj skupno sv. obhajilo v kroljih. Popoldan pa je bila v Domu akademija z zanimivim in peštrim vspreodom. Vse telovadne točke razun par so bile lepo izvedene. Posebno je ugajal nastop orličič in pa spevoigra »Boj na trgu«. — Orlovska organizacija je žela za ta nastop splošno priznanje. — 28. maja smo imeli sv. birmo. Birmanih je bilo domačih otrok 430 in 300 otrok iz drugih fara. Prevzvišenega je fara lepo sprejela. V Litiji, ki je bila vsa v zastavah, je pozdravil prevzvišenega lit. obč. zastop in pa šolska mladina; pri vohodu v Smartno pa je poleg obč. zastopa, učiteljstva cela

vrsta naših organizacij z zastavami. Prevzvišeni nadpastir so dobili o fari utis, da živi v njej močna verska zavest.

Dobra teua in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekara. Feller-ja prijetno dišečega »Eisfluida«. Dobro služi za drgnenje hrba, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izlatuejši in delujoči kot Franc. žganje. 8 dvojn. stekl. ali 1 špeci. steklen. z zamotom in pošlino pošlje za 72 K: Eugen V. Feđer, Stubica donja, Elstrag 16, Hrvatsko.

Rdečico. vranični prisad, kakor tudi druge kužne bolezni se zdravijo in zabranjujejo s **Cepivom.** ki ga izdeluje Jugoslav. serum-savod v Zagrebu, Bienenka e. 21. Telef. 14-45. — Brzo-**Murin** je najboljšje sredjav: Serum, Zagreb. sivo zoper miši. Dobiva se v Ljubljani v lekarni R. Sušnik in v drogeriji »Adrijac. 1440

Domače

„Zlatorog“ - milo

je čeró in izdatno. Gospodinje, segajte pridno po njem!

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

R. BUNC in DRUG

Celje - Ljubljana - Maribor

Morska trava za modroce v vsaki množini se dobi najceneje pri SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

KOSILNI STROJ

sistema »OSBORNE« je naprodaj pri GASPERJU ŠVIGELJ, Dole — Borovnica. 2084

Naznanilo. S tem obveščam cenj. odjemalce, da sem prevzel za sodne okraje (tobačne rajone) Mokronog, Trebnje, Žužemberk monopolno veleprodajo SOLI.

Sol je že v mojem skladišču v Trebnjem. Obenem z naročilom je nakazati tudi denar, ker naročil brez denarja ne izvršim. — P. n. trgovcem priporočam skupna naročila v vaških množinah, da si prihranijo dovoz in tovarnino.

VINKO ŠERAK,

trgovina z mešaním blagom in deželnimi pridelki. Monopolna veleprodaja soli, TREBNJE.

Iščem ogljarje

za trajno delo proti dobri plači. FRANC KNEZ, Trata, pošta Tržišče, Dolenjsko. 1896

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo najboljše šivalne stroje za rodbinsko in obrtno rabo, potrebštine za šivilje, krojače in čevljarje. — Edino pri: JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Na prostovoljni javni dražbi v Zapužah št. 10 se prodaja dne 6. junija ob 3. uri popoldne pritlična HIŠA z malim vrtom oddaljena četrt ure od Zgornje Šiške. 2105

Proda se 18 KADI za zelje.

Ljubljana, Linhartova ulica št. 28. 2044

Dva sedlarska VAJENCA takoj sprejme Bruno Belantič, Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 44.

Službo obč. tajnika in organista

razpisujeta občinski in župni urad v Sv. Križu pri Kostanjevici. Službo je nastopil čimprej. Ponudbe na občinski urad. Plača po dogovoru. 2056

Zaradi preselitve se prodaja **lepo posestvo**

z vsemi poljedelskimi pridelki, 26 mernikov posevte, 2 travnika, 4 parcele gozda, v Zg. Senici 9 pri Medvodah. Kupci naj se zglasijo na binškoštni ponedeljek in prihodnjo nedeljo 11. jun. istotam.

čevljarskega UČENCA sprejme takoj PETER BERČIČ, Gornji, 2014

Brivskega VAJENCA sprejemem pod ugodnimi pogoji. Predmet imajo v bliž. Ribnice bivačiči. Vprašati je pri Niko Kovan, brivec, Ribnica, Dolenjsko.

PRODAMO:

2 Benzin - lokomobila (12-35 HP), 1 polnojarmenik, razne stroje za obdelovanje lesa, kot transmisije, ležišča in drugo.

KUPIMO:

Vsakovrstni LES. Weissbacher lesno-industrija, LJUBLJANA, Dunajska cesta 66

Proizvodnja slovenska toornica žaluzij Weissbacher

lesnaindustrijska družba z o. z. Ljubljana, Dunajska cesta 66 izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema vsa v to stroko spadajoča pravila.

Brzojavke: Weissbacher Ljubljana. Telefon 114.

!!! MLINI !!!

Specialna trgovina za mlinske potrebštine CADEŽ & BRCAR — LJUBLJANA Kolodvorska ulica št. 35

priporoča bogato zalogo vseh v mlinsko stroko spadajočih predmetov po najnižjih dnevnik cenah, in sicer: svilena sita X in XXX, tenčico za zdrob (Griesgaze) znamke »Albert Wydlers. 24 in 32 cm široka volnena sita, pocinjeno žično tkanino (Drahtgewebe), prima gonilna jermena, mlinske kamne, ameriška strojna olja in masti, kontenino, Himnata sita itd. 1923

Postrežba točna in brzai — Ceniki na razpolagol

KORANIT

zajamčeno pravi azbestni škrlilj za kritje streh. ZALOGA pri kroveu Fr. Fujan-u, Ljubljana - Illova 48.

BAKRENE KOTLE

po 40 in 60 litrov vsebine, solidno izdelane, ima v zalogi Metalokemika d. d.

Zagreb, Strossmayerova ulica št. 6.

Zahtevajte ponudbe!

